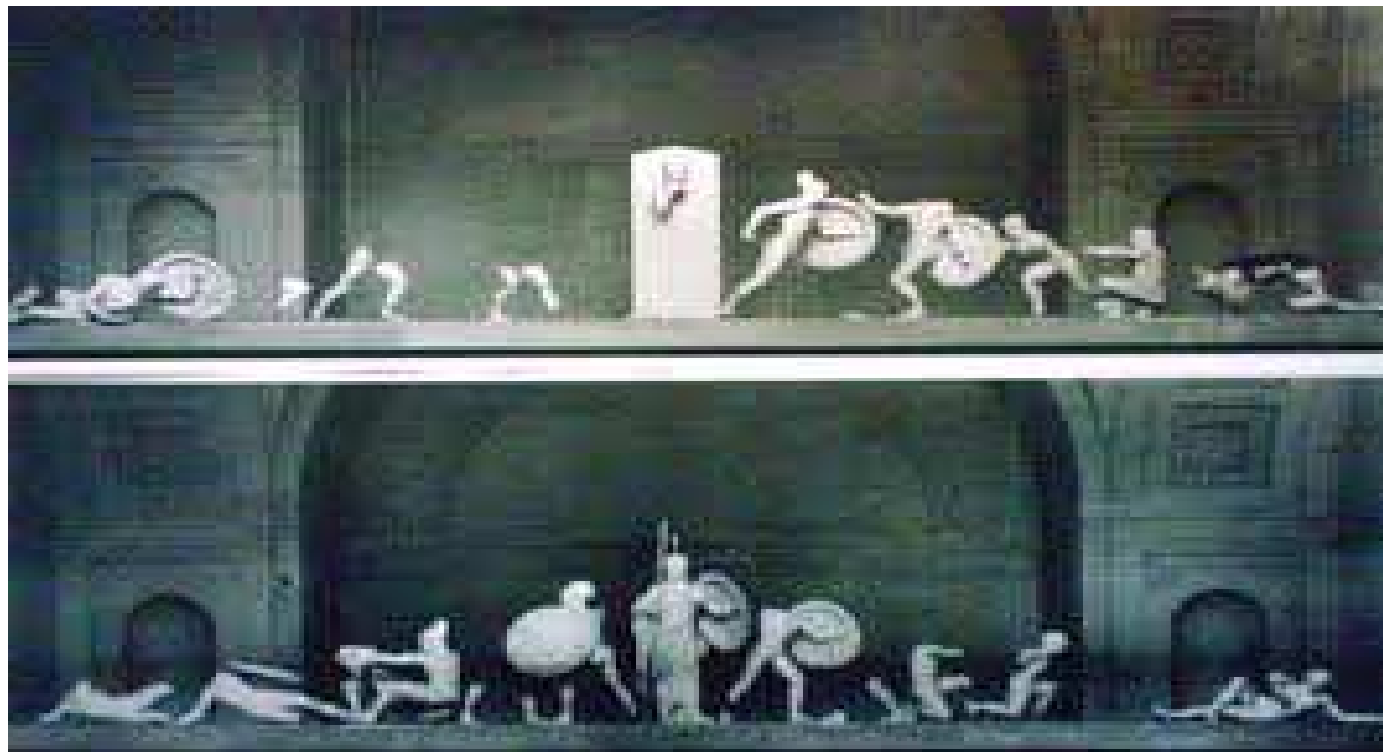

ΤΑ ΓΛΥΠΤΑ ΤΗΣ ΑΦΑΙΑΣ

ΑΦΑΙΑ

- **Ο Μύθος**

Η θεότητα ταυτίζεται με την κρητική [Δίκτυννα](#) ή [Βριτόμαρτη](#). Σύμφωνα με μια σύμπτυξη μύθων από την [ελληνική μυθολογία](#), ο βασιλιάς της Κρήτης [Μίνωας](#) ερωτεύθηκε τη Βριτόμαρτη και την κυνηγούσε και εκείνη για να γλιτώσει έπεσε στη θάλασσα.

- Την έσωσαν όμως ψαράδες που τη μετέφεραν στην Αίγινα, αλλά κι εκεί την κυνηγούσε ένας από αυτούς. Κατέφυγε λοιπόν στο ιερό άλσος της Άρτεμης και εξαφανίστηκε (σε μια σπηλιά) με τη βοήθεια της θεάς.

- Σίγουρη είναι η σχέση της με την Άρτεμη, καθώς αλλού αναφέρεται η Βριτόμαρτις ως νύμφη, κόρη της, ενώ η ίδια η Άρτεμη έχει τα λατρευτικά ονόματα Αφαία, Βριτόμαρτη, Δίκτυννα.

Βριτόμαρτις ή Δίκτυννα

- Η Θεά που λάτρευαν οι κοπέλες και οι νέοι κυνηγοί στο ανατολικό τμήμα της Κρήτης.

- Σαν νεαρή Παρθένος, η Βριτόμαρτις ήταν πολύ αγαπητή στην Αρτέμιδα και την ακολουθούσε παντού.
- Ήταν αυτή που επινόησε τα κυνηγετικά δίχτυα και της κρατούσε τα κυνηγόσκυλα δεμένα.

- Όταν οι ντόπιοι έψαξαν να τη βρουν βρήκαν στη θέση της ένα άγαλμα κι έτσι την ονόμασαν Αφαία (δηλαδή άφαντη). Στη θέση εκείνη ίδρυσαν αργότερα οι Αιγινήτες ένα ιερό και αργότερα χτίστηκε ναός, ο οποίος χρονολογείται στις αρχές του 5ου αιώνα π.Χ. μετά τη [Ναυμαχία της Σαλαμίνας](#), στην οποία πήρε μέρος και το νησί.

- Η εύρεση της θεότητας πραγματοποιήθηκε μετά την ανακάλυψη αρχαϊκής επιγραφής. Σύμφωνα με αυτήν ο οίκος αυτός άνηκε στην θεά Άφα. Το ιερό της Αφαίας το αναφέρει ο Πausανίας. Πριν βρεθούν οι επιγραφές, το θεωρούσαν ιερό της Αθηνάς ή του Ηρακλή.

- Η θεά Αφαία ταυτίστηκε με τη μινωική Δίκτυννα ή Βριτόμαρτι. Με το πέρασμα στους ολύμπιους Θεούς μετεξελίχθηκε σε Αφαία Αθηνά.

Πρόπλασμα του ναού της Αφαίας

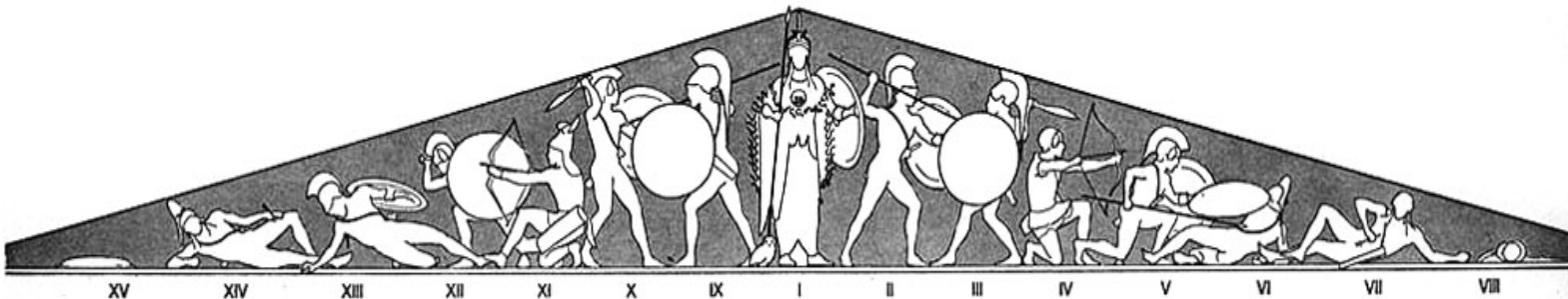
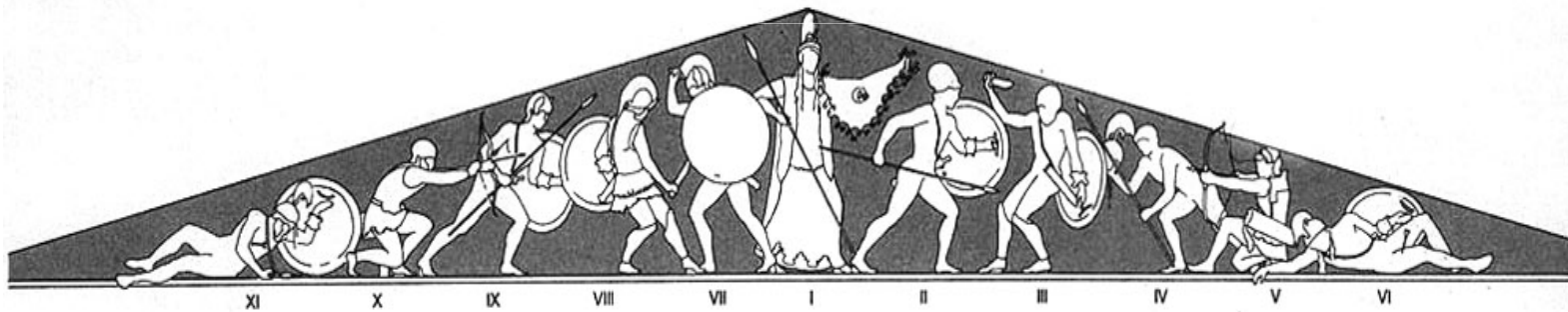

Ο Ναός στην Αίγινα

Οι Μετόπες του Ναού

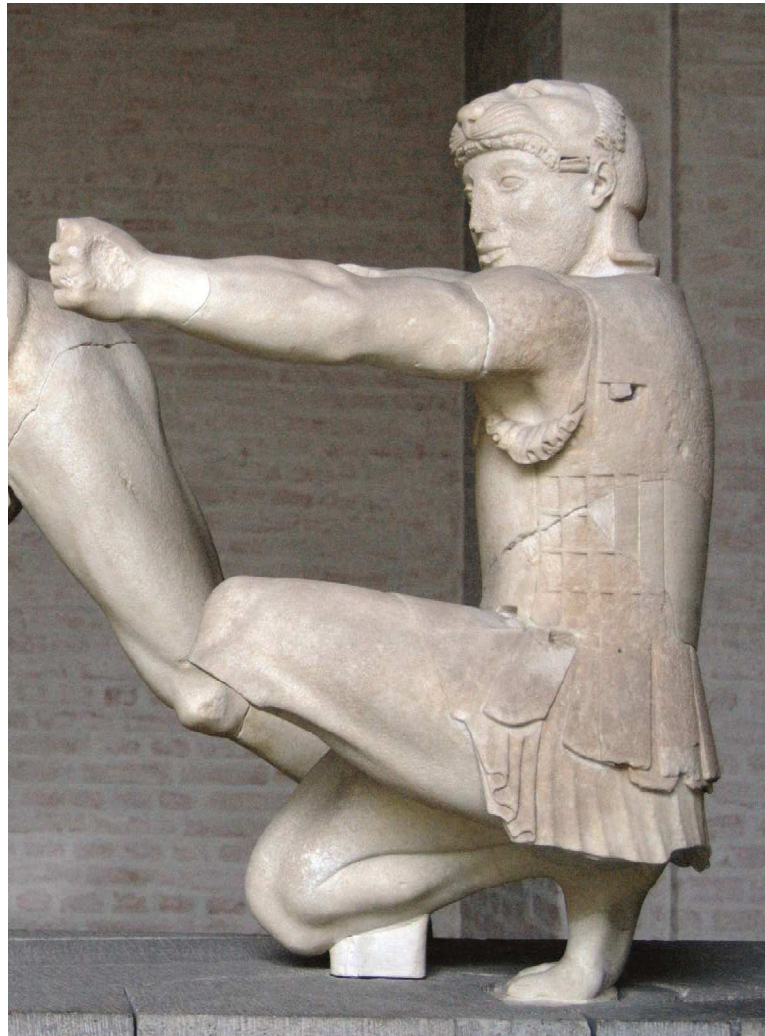
- Οι γλυπτές αετωματικές συνθέσεις του ναού της Αφαίας εικονίζουν μάχες από δύο διαφορετικές εκστρατείες των Ελλήνων εναντίον της Τροίας, που είχαν σημασία για τους Αιγινήτες.

- Στο κέντρο και των δύο συνθέσεων βρίσκεται η Αθηνά, η θεά που προστάτευε τους Έλληνες και τους βοήθησε να νικήσουν και στους δύο Τρωικούς Πολέμους.

- Στο ανατολικό αέτωμα αναγνωρίζεται εύκολα η μορφή του Ηρακλή με το τόξο του και το κράνος που απολήγει σε λεοντοκεφαλή — αναφορά στο λιοντάρι της Νεμέας που είχε σκοτώσει ο ήρωας.

- Το δυτικό αέτωμα, όπως εκτίθεται στη Γλυπτοθήκη του Μονάχου.

Ο βασιλιάς της Τροίας Λαομέδων, που έχει πληγωθεί θανάσιμα από τα βέλη του Ηρακλή.

- Στη μέση του αετώματος κυριαρχεί η μορφή της Αθηνάς. Ακλόνητη, ευθυτενής επιβάλλει τη θεϊκή παρουσία της.

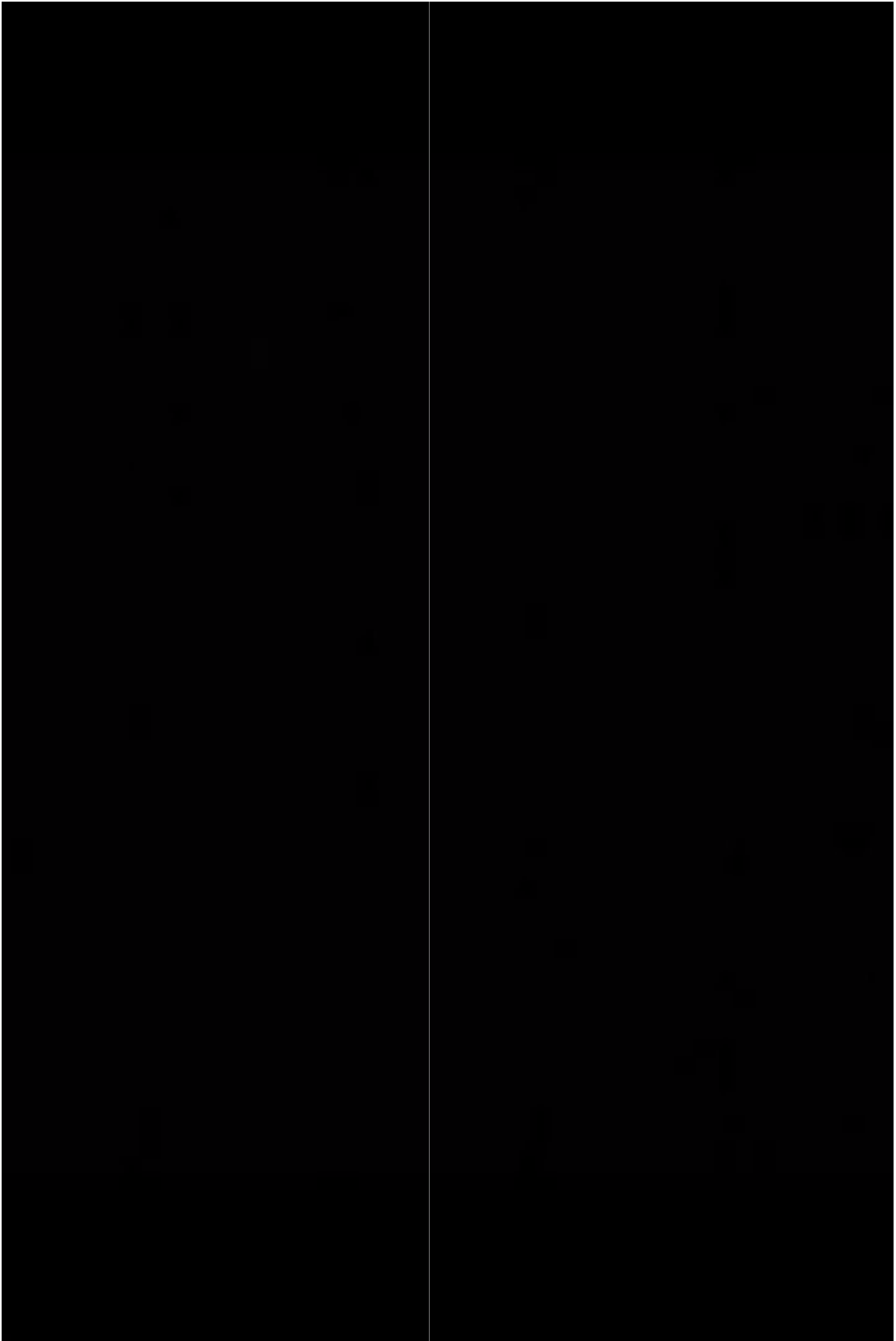

- **Ο ναός της Αφαίας στη νεότερη εποχή**
- Η πρώτη έρευνα στο ναό πραγματοποιήθηκε το 1811 από τον αρχιτέκτονα και περιηγητή Ch. R. Cockerell και τον βαρόνο von Hallerstein, που ανέσκαψαν τα γλυπτά των αετωμάτων και τα μετέφεραν στην Ιταλία. Από εκεί το 1828 κατέληξαν στο Μόναχο, όπου σήμερα εκτίθενται στη Γλυπτοθήκη. Όλη αυτήν την περίοδο, μέχρι και τις μέρες μας, ο ναός της Αφαίας αποτελεί αντικείμενο θαυμασμού και έμπνευσης. Περιηγητές τον απεικόνισαν και τον περιέγραψαν, μπροστά του φωτογραφήθηκαν οι Γερμανοί κατακτητές και ο Νίκος Καζαντζάκης αλλά και ο Στρατής Μυριβήλης στο "Μυθιστόρημα των τεσσάρων" μας δίνει την παρακάτω ειδυλλιακή εικόνα:

- " Εκεί πάνω στο ναό της Αφαίας τους βρήκε το σούρουπο. Τους τύλιξε μέσα στη μαγεία του χωρίς να υποψιαστούν. Οι σκιές τους επλησίαζαν από παντού κι έκαναν τις ομάδες των πεύκων να σμίγουν στ' απόμακρα. Το νησιώτικο μούχρωμα έκανε τα χρώματα πιο τρυφερά. Τα χρώματα της θάλασσας και των ανάγλυφων βουνών. Όλη αυτή η ειρηνική ατμόσφαιρα της ώρας και του τοπίου μέσα στην απόλυτη ησυχία έκανε τις καρδιές τους να συννενοούνται μ' ελάχιστα λόγια. Με ένα ναι, με ένα όχι, ένα "νομίζεις". Κουβέντιαζαν καθισμένοι πλάι-πλάι στο αρχαίο μάρμαρο, που κρατούσε ακόμα μιαν ευχάριστη, ελάχιστη θαλπωρή από το ολόημερο χάδι του ήλιου."

- Σχέση κλασσικού και νεοκλασσικού

- Πολ. Ιακωβάκη ΠΕ07